

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2016. január 16.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

---

1. a)	mély hangrendű	magas hangrendű	<i>1 pont</i>
		dörömböl	
		tömpe	
	család vagy csalód vagy csalog		

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a szó megléte egynyelvű szótárral igazolható.

2. a) (inába) száll a bátorsága = C *4 pont*
 (arcizma) se(m) rándul vagy se(m) rezdül = A
 feni (a fogát valamire) = D
 (a haja szála) se(m) görbül = B

Minden helyesen kitöltött kifejezés a megfelelő betűjellel 1 pont. Ha csak a kiegészítés vagy a betűjel helyes, a válasz nem fogadható el.

A kiegészítések csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nincs helytelen.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló az igéket nem szótári alakjukban adja meg (tehát más időben, módban, számban, személyben), de a toldalékolás helyes (pl.: a haja szála se görbült).

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a kifejezés megléte egynyelvű szótárral vagy szakirodalommal igazolható.

- b) svéd, török, francia *3 pont*

Minden helyes válasz 1 pont.

Minden más válasz akkor fogadható el, ha a kifejezés megléte egynyelvű szótárral igazolható.

3. a) *A göröggel szó halmazába tartozik: göröghöz, görögön, görögöt, görögre* *5 pont*

A görögve szó halmazába tartozik: görgött, görögjön, görögne, görögtök

A metszetbe tartozik: görögnek

A görögnek szó helyes beírása: 1 pont

A többi szó esetében: 8 helyes válasz: 4 pont

6-7 helyes válasz: 3 pont

4-5 helyes válasz: 2 pont

2-3 helyes válasz: 1 pont

0-1 helyes válasz: 0 pont

4. a) *A megoldás akkor fogadható el, ha a tanuló utal a „több ízben” kifejezés kettős értelmére:* *2 pont*

– a (sokféle alakú, összetételű) tésztákat **többféle ízben** is el lehet készíteni, mindig finom lesz a végeredmény

– **többször is** (több alkalommal is) bizonyított, azaz elnyerte a vásárlók tetszését

Ha mindkét kiemelt kifejezés vagy annak tartalmával megegyező megfogalmazás szerepel a válaszban: 2 pont

Ha csak az egyik helyes: 1 pont

Egyik sem vagy teljesen téves értelmezés: 0 pont

5. Minden hibátlan válasz 2 pont, az 1 hibát tartalmazó mondatok jelöléséért 1 pont adható.

a)	Jöjjön és löjjön!	0 pont	2 pont
	Jöjjön és löjön!	2 pont	
	Jöjjön és löjjön!	1 pont	
b)	Félix-szel küld el a levelet, ne postázd!	0 pont	2 pont
	Félixxel küldd el a levelet, ne postázd!	1 pont	
	Félixszel küldd el a levelet, ne postázd!	2 pont	
c)	A lapályon néhány szegfű tűnt elő a fűből.	2 pont	2 pont
	A lapájon néhány szegfű tűnt elő a fűből.	0 pont	
	A lapályon néhány szegfű tűnt elő a fűből.	1 pont	

Nem adható pont, ha egy csoporton belül több mondatot is megjelölt a tanuló.

6. a)	köznyelvi	(nő)	(férfi)	2 pont
	régies	nénémasszony	urambátyám	
	gyermeknyelvi	néni	bácsi	
	közvetlen, bizalmas	nőci	pasi	
	választékos, hivatalos	hölgy	úr	

Hibátlan megoldás: 2 pont

1-2 hiba: 1 pont

2-nél több hiba: 0 pont

Az üresen hagyott rovatok a javításnál hibának számítanak.

7. A válaszokat akkor lehet elfogadni, ha a tagadószó a megfelelő helyen áll, és minden megadott szó szerepel a megoldásban, tehát:

- a) A „**nem egyedül**” szókapcsolat nem választható el, de a többi szó szórendje nem kötött. 1 pont
Jó megoldások például: Nem egyedül megy Marci Győrbe vagy Marci nem egyedül megy Győrbe vagy Marci Győrbe nem egyedül megy vagy Győrbe Marci nem egyedül megy vagy Győrbe nem egyedül megy Marci
- b) A „**nem Győrbe**” szókapcsolat sorrendje kötött. 1 pont
Például: Nem Győrbe megy egyedül Marci vagy Egyedül nem Győrbe megy Marci vagy Nem Győrbe megy Marci egyedül
- c) A „**nem Marci megy**” kötött szórendű. 1 pont
Például: Nem Marci megy egyedül Győrbe vagy Nem Marci megy Győrbe egyedül vagy Győrbe nem Marci megy egyedül vagy Egyedül nem Marci megy Győrbe vagy Győrbe egyedül nem Marci megy vagy Egyedül Győrbe nem Marci megy

8. a) *Aláhúzva (és más nem): C* 1 pont
Amennyiben aláhúzás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a tanuló (pl. karikázást), azt el kell fogadni!
- b) *néni, nő, hölgy* 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a tanuló mindhárom szót megtalálta, és nem írt rossz példát.
- c) *(teljes) metafora* 1 pont
- d) *Bekarikázva (és más nem): A* 1 pont
Amennyiben bekarikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a tanuló (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni!

9. a) *Lehetséges válaszok:* 2 pont

nézőpont	a példák betűjele
az állaté vagy a cicáé vagy Poci macskáé	B C
az emberé vagy a gazdié vagy a gazdi gyereké	A

Minden helyesen kitöltött sor 1 pont.

Minden egyéb, de tartalmában helyes megfogalmazás elfogadható.

- b) *Két példa az alábbiakból:* 1 pont
 megajándékozza a gazdit, (vacsorakor) székre ül, az asztról szeretne enni, hallgatja az esti mesét, kedvenc könyve van, beül a fürdőkádba, újságot „olvas”, (hallgat és) hűmmög (magában)
A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszelem helyes.
Minden más, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
- c) *sminkeli magát vagy szépítkezik vagy kifesti magát vagy parfümözi magát* 1 pont
Más, tartalmában helyes válasz is elfogadható.
- d) *Rumini: patkány és/vagy egér (nem fogadható el csak az állat szó megoldásként!)* 1 pont
Tollas Csipogó: madár (vagy ennek szinonimái) vagy megnevezve a madár (pl. csirke, tyúk, liba, kacska, stb. vagy rigó, veréb, galamb, stb.); (nem fogadható el csak az állat vagy csak a háziállat szó megoldásként)
Marci: ember vagy gyerek vagy embergyerek vagy fiú
A megoldás csak akkor fogadható el, ha mindhárom eleme helyes.
A válaszokat tárgyragos alakjukban is el kell fogadni.
- e) *1. Rumini (története)* 1 pont
2. Kis Nicolas (kalandjai)
3. Harry Potter (története)
A megoldás csak akkor fogadható el, ha mindhárom eleme a helyes sorrendben szerepel.
- f) *hóbort: rigolya* 2 pont
megrázkódtatás: sokk
A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha szófajuk megegyezik az eredeti szóéval (tehát nem fogadható el például a „rigolyás” vagy a „rigolyáiknak” szóalak.
Minden helyes válasz 1 pont.

- g) Az állítás a felnőttre vagy az emberre vagy a gazdira vagy a nagyobbik kétlábúra vonatkozik, a zsákmány a hazavitt élelem vagy ennivaló. 2 pont
 Minden helyes válaszelem 1-1 pont.
 Minden más, de tartalmában helyes választ el kell fogadni.
10. a) Tartalom 3 pont
 3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, és a bemutatott 2-2 különböző állítás helytálló.
 2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, de csak két-három állítása van, illetve fogadható el.
 1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz állításokat vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban.
 0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás. A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
- b) A szöveg szerkezete 3 pont
 3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett. A szöveg eléri a megadott terjedelmet.
 2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesetlen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés.
 1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül.
 0 pont, ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz a fogalmazás.
- c) Stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan. 1 pont
- d) Helyesírás 2 pont
 2 pont: legfeljebb 2 központosági hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosági hibáit).
 1 pont: egy-két ékezet hiánya, egy magánhangzó időtartamának tévesztése és legfeljebb 3–5 központosági hiba. Legfeljebb egy hiba az egybeírás-különírás terén, de súlyos hibának számít az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írása, tehát ilyen hiba esetén nem adható pont.
 A felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén 0 pont.
- e) Külalak, íráskép 1 pont
 1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatóak, az ékezethasználát egyértelmű, nem használja a pontsoron túli („margón kívüli”) területet.
 Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre.
- c)–e) Ha a terjedelem rövidege miatt egyes szempontok nem ítélték meg, akkor azokra nem jár pont.